

Uitvoeringsprogramma VTH Fryslân basistaken 2025

In opdracht van (de deelnemers)

Opgesteld door De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing

Titel Uitvoeringsprogramma VTH Fryslân basistaken 2025

Datum 2025

Status Ter bespreking in gremia FUMO-governance

Versie

Contactpersoon Charlotte Hendriks

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Kaders en uitgangspunten	6
3	Ontwikkelingen	7
4	Jaarverslag 2023 – halfjaarverslag 2024	9
5	Middelen en focus	11
5.1	Focus in toezicht	11
6	Uitvoeringsprogramma VTH Fryslân basistaken 2025	13
6.1	Regulering	13
6.2	Actualiseringsplicht	13
6.3	Toezicht niet locatie gebonden	14
6.4	Toezicht locatie gebonden	16
6.4.1	Regionaal programma	17
6.4.2	Lokaal programma	18
6.5	Ketentoezicht	18
6.6	Werkgebonden personenmobiliteit	20
6.7	Zeer zorgwekkende stoffen	20
6.8	Energiebesparingsplicht	21
7	Programma collectieve taken	22
8	Monitoring, voortgang en evaluatie	24
Bijlage 1	Focuspunten	
Bijlage 2	Cijfers per deelnemer	

1. Inleiding

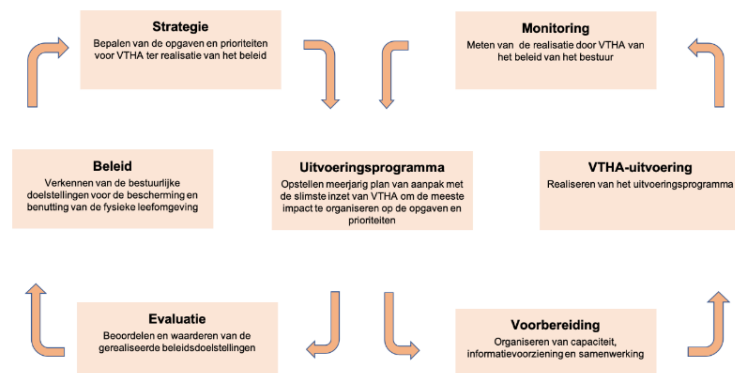
Voor u ligt het uitvoeringsprogramma voor de basistaken. Dit 'Uitvoeringsprogramma VTH Fryslân Basistaken 2025' gaat over alle basistaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving in Fryslân. Het uitvoeringsprogramma is onderdeel van de BIG-8 beleidscyclus (beleid, programma, uitvoering, evaluatie en bijstelling enz.). De grondslag voor dit uitvoeringsprogramma ligt in artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit.

Doel en reikwijdte

Het programma laat zien aan het dagelijks bestuur (DB), het algemeen bestuur (AB), de colleges van B&W van de Friese gemeenten en Gedeputeerde Staten van Fryslân wat zij van de FUMO mogen verwachten aangaande de uitvoering van de activiteiten die onder het basistakenpakket vallen. Ook is het programma voor ketentoezicht in hoofdlijnen opgenomen in dit uitvoeringsprogramma en een nadere uitwerking van de collectieve uren. Het programma omvat niet de uitvoering van de VTH-taken voor Seveso-bedrijven, de uitvoering hiervan ligt bij de Omgevingsdienst Groningen (ODG).

Totstandkoming en vaststelling

Dit uitvoeringsprogramma is gebaseerd op het gezamenlijke Uitvoerings- en handavingsstrategie Fryslân 2024 (vastgesteld door merendeel van de bevoegde gezagen begin 2024) (hierna: U&H-strategie) met het bijbehorende risicomodel van de Friese gemeenten en provincie.

Met ingang van 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden.

In het uitvoeringsprogramma 2024 VTH Fryslân basistaken is uitgebreid ingegaan op de wijzigingen die deze wet voor de VTH-taken met zich mee heeft gebracht. In het programma 2025 wordt de Omgevingswet als een feit beschouwd en gaan wij niet meer in op verschuivingen van bevoegdheden en taken. Het is wel zo dat we ons in een overgangperiode bevinden waardoor het zo kan zijn dat procedures nog in 2025 (of later) onder het Wabo-regime worden afgehandeld. In 2024 zijn de eerste ervaringen met het werken onder de Omgevingswet opgedaan, maar de effecten van de verschuiving van taken en bevoegdheden zijn tijdens het schrijven van dit programma nog onvoldoende duidelijk. We hebben nog maar weinig ervaring met vergunningverlening opgedaan vanwege het lage aantal aanvragen. Dus ook in 2025 hebben we op dit onderdeel te maken met een leereffect. Dit maakt dat er ten aanzien van het programma en de prestaties een zekere mate van onzekerheid is om een goede inschatting van aantallen te kunnen maken.

Als professionele en lerende organisaties moeten we met elkaar het uitvoeringsprogramma uitwerken en in de praktijk aanscherpen. De kwaliteit die we in de U&H-strategie is geformuleerd zullen we in

gezamenlijkheid moeten borgen en waarmaken in dit programma. Dit vraagt draagvlak, betrokkenheid en samenwerking van alle betrokken partijen.

Ten tijde van het opstellen van de U&H-strategie was nog onvoldoende bekend over de gevolgen van de invoering van milieubelastende activiteiten (mba's) in plaats van het oude inrichtingenbegrip. Ook de data waren nog niet helemaal compleet. Het programma toezicht is gemaakt met een risicoanalyse die nog steeds gebaseerd is op branches en inrichtingen en met de gegevens over mba's zoals wel bekend en zoals ook vastgesteld in de U&H-strategie van 2024.

In het Omgevingsbesluit artikel 13.8 is bepaald dat de bestuursorganen jaarlijks de uitvoerings- en handhavingsstrategie uitwerken in een uitvoeringsprogramma, waarin wordt aangegeven welke van de werkzaamheden het komende jaar zullen worden verricht. Daarbij houden ze rekening met de doelen en de prioriteitenstelling opgenomen in de uitvoerings- en handhavingsstrategie.

Het uitvoeringsprogramma is ter advisering van het algemeen bestuur (AB) van de FUMO in het vakoverleg van 7 november 2024 en het VTH MO van 14 november behandeld. Ook is er een nadere uitleg geweest op 14 november aan ambtelijke vertegenwoordiging van de deelnemers. Op 19 december 2024 is het AB FUMO gevraagd het uitvoeringsprogramma vast te stellen en vervolgens is het ter kennisgeving aangeboden aan de colleges van burgemeester en wethouders (B&W) en gedeputeerde staten (GS) en het dagelijks bestuur van het Wetterskip. Zij kunnen het uitvoeringsprogramma desgewenst gebruiken voor het informeren van gemeenteraden en provinciale staten (PS) en het algemeen bestuur van het Wetterskip.

2. Kaders en uitgangspunten

Begroting FUMO 2025

In de vergadering van het algemeen bestuur van 10 december 2020 is het sturings- en financieringsmodel FUMO vastgesteld. De begroting van 2025 is op basis van dit model en de kaders van de werkgroep Project 24 voor wat betreft de 'nieuwe taken onder de Omgevingswet' opgesteld. De begroting FUMO 2025 vormt het financiële kader. Daarin zijn de beschikbare uren en middelen (en het aantal locaties) vastgelegd voor de basistaken.

U&H-strategie Fryslân voor de basistaken

De U&H-strategie is in 2024 vastgesteld door de grote meerderheid van de deelnemende bevoegde gezagen. Voor het uitvoeringsprogramma 2025 is die U&H-strategie als basis beschouwd voor de uitvoering van de basistaken. De algemene uitgangspunten bij de uitvoering van de basistaken zijn – verkort weergegeven:

1. Aansluiting bij strategische doelen van de gemeenten en de provincie.
2. Risicogericht werken.
3. Impuls voor ketentoezicht.
4. Intensieve samenwerking tussen ketenpartners.
5. Kwaliteitsborging. Beschikbaarheid van vakmanschap en expertise is daarbij cruciaal.

Het uitvoeringsprogramma sluit aan bij bovengenoemde uitgangspunten. In de U&H-strategie zijn ook meerjarige doelen met betrekking tot de fysieke leefomgeving vastgelegd. De activiteiten in dit programma dragen ook bij aan het bereiken van deze doelen.

Risicogericht werken

Het uitvoeringsprogramma gaat uit van risicogericht werken. Op verzoek van de deelnemers is een risicomodel opgesteld door Arena Consulting dat niet alleen uitgaat van de standaardcriteria zoals natuur, financieel, gezondheid, imago, ed. Naast criteria als naleefgedrag en de laatste keer dat een locatie op het gebied van toezicht is bezocht, is gelijk aan 2024 ook rekening gehouden met de ernst van overtredingen en het aantal meest waarschijnlijke milieubelastende activiteiten die zijn toegekend per locatie.

Operationele doelstellingen

Aan elk uitgangspunt zijn doelstellingen geformuleerd en indicatoren benoemd. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van de U&H-strategie. De FUMO tracht zoveel mogelijk om de data behorende tot deze indicatoren komend jaar te vergaren en hierop te rapporteren in haar (half)jaarverslag.

3. Ontwikkelingen

Hieronder staan ontwikkelingen die invloed hebben op meerdere milieuthema's en producten en diensten van de FUMO.

Versterking VTH-stelsel

De commissie Van Aartsen geeft in het rapport 'Om de leefomgeving, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' tien aanbevelingen om het landelijke stelsel van omgevingsdiensten en de kwaliteit van toezicht en handhaving te verbeteren. Deze aanbevelingen zijn verwerkt in het Interbestuurlijk programma (IBP) Versterking VTH-stelsel. Het beoogde resultaat van het IBP VTH is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van vermijdbare milieuschade. In gezamenlijkheid hebben partijen (IPO, VNG, ODNL en haar leden) binnen het IBP VTH een hele reeks aan activiteiten in gang gezet die bijdragen aan het versterken van het VTH-stelsel. De door het IBP VTH beoogde kwaliteitsslag zal in de komende periode daadwerkelijk in de uitvoeringspraktijk terug te zien zijn. Er zijn veel producten opgeleverd vanuit het programma. Elementen die ook binnen de FUMO grote inzet en inspanning vragen van alle deelnemers binnen de Gemeenschappelijke Regeling. In het voorjaar zullen scenario's en keuzes worden voorgelegd over de implementering van deze producten.

Zeer zorgwekkende stoffen

Zeer Zorgwekkende stoffen (hierna: 'ZZS') zijn stoffen die gevaarlijk (kunnen) zijn voor mens en milieu. Bijvoorbeeld omdat ze de voortplanting kunnen belemmeren, kankerverwekkend zijn of omdat ze zich in de voedselketen ophopen. Het streven van het landelijk beleid rond ZZS is om deze gevaarlijke stoffen uit de leefomgeving te weren of op een zo laag mogelijk niveau te brengen: minimalisatie. Hiervoor worden een aantal instrumenten ingezet. Eén daarvan is emissie- en immissiebeperking via vergunningverlening, actualisatie van de vergunningen en algemene regels. Samen met aantal deelnemers wordt in een werkgroep een plan van aanpak opgesteld om hier uitvoering aan te geven. Beoogde afronding van het plan is eind 2024/begin 2025. ZZS maakt onderdeel uit van de actualiseringsplicht en is onderdeel van het lokale en regionale programma. ZZS heeft een hoge prioriteit.

Actualiseren van vergunningen

Voor het bevoegd gezag is het een wettelijke taak om regelmatig na te gaan of verleende omgevingsvergunningen (milieu) nog actueel zijn. Actualisatie van de vergunning is een basistaak en daarmee onderdeel van het takenpakket van de FUMO. In de U&H-strategie basistaken van de FUMO zijn operationele doelstellingen verwoord. Eén van deze doelstellingen is dat de uitvoering en de handhaving gericht is op de actualiteit van meldingen/vergunningen van locaties met één of meerdere melding- of vergunningplichtige milieubelastende activiteit(en).

In de vergadering van het AB van 11 juli 2024 is een plan van aanpak vastgesteld voor een begrote en geprogrammeerde aanpak. De FUMO is nog bezig met een uitvoeringsplan. Voor 2025 zijn er 6400 uur voor begroot. Het programma zal in hoofdstuk 6.2 aan de orde komen.

Energiebesparingsplicht

Energiebesparing is een centraal onderdeel van het klimaat- en energiebeleid en is van groot belang voor CO₂-reductie en het behalen van de klimaatdoelen. De energiebesparingsplicht verplicht bedrijven en instellingen met een energiegebruik hoger dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgasequivalent alle mogelijke energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder te treffen.

De FUMO voert toezicht en handhaving uit op het gebied van energiebesparing bij bedrijven, die voor de Omgevingswet een basistaakbedrijf was. Tot en met 31 december 2026 heeft de FUMO voor de uitvoering van deze taak een specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht van het ministerie voor klimaat en energie. Gelet op de andere wijze van financiering en verantwoording, blijft dit buiten deze programmering en verantwoording.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft besloten de energiebesparingsplicht te actualiseren per 1 juli 2023. Dit betekent dat de omgevingsdiensten naast de eerder hiervoor genoemde bedrijven, voor alle type A en B inrichtingen de toezicht- en handhavingstaken op het gebied van energiebesparende maatregelen moet gaan uitvoeren. Bij AB besluit van 6 april 2023 is besloten deze energietaken per 1 januari 2025 onder te brengen bij de FUMO. Voor de geprogrammeerde aanpak wordt verwezen naar hoofdstuk 6.

Werkgebonden personenmobiliteit

De regels over de werkgebonden personenmobiliteit zijn onderdeel van het 'Besluit CO₂-reductie werkgebonden personenmobiliteit'. Dat is een maatregel in het Klimaatakkoord. Het doel van het Besluit is om de CO₂-uitstoot die werkgebonden personenmobiliteit veroorzaakt te verlagen met minimaal 1,5 megaton in 2030.

Als een organisatie 100 of meer werknemers heeft, is deze vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van haar medewerkers. Met de rapportageverplichting worden er gegevens verzameld over de CO₂-uitstoot van de werkgebonden personenmobiliteit. Daarmee wordt bedoeld het zakelijk verkeer en woon-werkverkeer van medewerkers. Zo is te zien of de CO₂-uitstoot voldoende afneemt, en of een regel (norm) moet worden ingevoerd om de uitstoot te verminderen.

Gemeenten zijn bevoegd gezag op het gebied van toezicht en handhaving van de regeling. Zij verlenen opdracht aan de omgevingsdiensten, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van toezicht- en handhavingstaken.

Herziening Richtlijn industriële emissies

De EU heeft de wijzigingen van de RIE (richtlijn 2024/1785) aangenomen. Deze is op 15 juli jl. gepubliceerd en 20 dagen later in werking getreden. De lidstaten hebben tot 1 juli 2026 de tijd om de wijzigingen in hun nationale regelgeving te verwerken.

In de aangepaste RIE staan meerdere wijzigingen, waaronder enkele wijzigingen in IPPC-categorieën. Er komen enkele IPPC-categorieën bij. Daarnaast vervallen er enkele, waarvoor andere Europese regels in de plaats komen.

Nieuwe IPPC-categorieën

- Koudwalsen met een capaciteit van meer dan 10 ton ruwstaal per uur
- Smeden met een smeedpers met een capaciteit van meer dan 50 Kilojoule per hamer
- Fabricage van batterijen, uitsluitend emballage, met een productiecapaciteit van 15.000 batterijcellen (kathoden anode, elektrolyt, separator, omhulsel) of meer per jaar
- Elektrolyse voor de productie van waterstof met een productiecapaciteit van meer dan 50 ton per dag.

IPPC-categorieën die vervallen

Intensieve pluimvee- of varkenshouderij met a) meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, en/of b) meer dan 2000 plaatsen voor mestvarkens (> 30 kg) en/of meer dan 750 plaatsen voor zeugen.

De conclusies over de best beschikbare technieken en de bijbehorende BREF worden vervangen door uitvoeringsregels (operating rules). Oorspronkelijk was het idee dat deze regels ook zouden gaan gelden voor rundveehouderijen, maar dat is teruggedraaid. Hoofdstuk VIa van de RIE gaat daarom alleen gelden voor veehouderijen met varkens en pluimvee.

4. Jaarverslag 2023 – halfjaarverslag 2024

In Fryslân wordt volgens de beleidscyclus (BIG-8) gewerkt. In 2019 is een Fryslân brede omgevingsanalyse opgesteld. De omgevingsanalyse biedt informatie en handvatten voor het maken van keuzes rondom de VTH-opgaven waar de partners in Fryslân individueel en gezamenlijk voor staan. In 2024 is de U&H-strategie Fryslân voor de Basistaken door het grotendeel van de bevoegd gezagen vastgesteld en is de keuze voor een risicomodel gemaakt. Met voorliggend uitvoeringsprogramma voldoen de deelnemers aan de eisen die zijn gesteld in artikel 13.8 van het Omgevingsbesluit.

Conclusies en aanbevelingen

In het kader van toezicht locatie gebonden onderdeel regionale programma is het volgende geconstateerd:

Omschrijving	Percentage niet in orde in 2023
1. Afval	58%
2. Intensieve veehouderij	39%
3. Horeca, sport en recreatie	33%
4. Tankstations	63%
5. Vuurwerk	0,04%
6. Beoordeling elektronische milieujaarverslagen	20%

Bij de controles in 2023 bij de intensieve veehouderijen is het stalsysteem een belangrijk controlepunt. In de laatste 10 controles voldeed in 9 gevallen de inrichting niet aan het Besluit huisvesting. Gezien de landelijke ontwikkelingen op gebied van “Stikstof en Veehouderij” en de onduidelijkheid over hoe de regelgeving zich op dit gebied ontwikkeld worden de constatering wel genoteerd maar nu niet doorgezet richting handhaving.

In 2024 is onder andere toezicht op zeer zorgwekkende stoffen toegevoegd aan het regionale programma. Het aantal regionale controles loopt in 2024 iets achter op de begroting terwijl de uren juist wat voorlopen. Een reden hiervoor is dat het regionale thema ZZS de nodige voorbereidingstijd kost. Dit komt omdat het voor toezicht een vrij nieuw thema is waar de kennis nog in opbouwen is.

Inrichting gebonden toezicht/ controles

In 2023 hebben we 983 controles (lokaal en regionaal) uitgevoerd bij bedrijven in de sectoren industrie, afval en agrarisch. In 35% van de controles is een overtreding geconstateerd en was een hercontrole nodig. Deze overtredingen hebben we ingeschaald in de LHS-matrix. Daaruit blijkt dat we in 76% van de gevallen de overtreding in het lichte LHS-segment hebben ingeschaald, 18% in het middensegment en 6% in het zware LHS-segment.

Ketentoezicht

In 2023 is ketentoezicht voornamelijk vanuit het perspectief van toezicht benaderd. Er zijn meerdere projecten gedraaid op het gebied van asbest, afval, bodem en co-vergisting. Vanaf 2024 zal ketentoezicht langzaam verschuiven van puur toezichtgericht naar meer analyse- en informatie gestuurd werken. Op die manier kan ketentoezicht in de toekomst beter voldoen aan de activiteiten die gesteld zijn in de kwaliteitscriteria en een meer overkoepelende, adviserende rol krijgen.

Halfjaarverslag 2024

Op het gebied van ZZS is dit jaar het doel om te inventariseren welke ZZS aanwezig zijn bij de betreffende bedrijven en indien mogelijk een afvalwatermonster nemen en laten analyseren. Ook is ons doel het informeren van de bedrijven over ZZS. Hiervoor hebben we een informatiefolder ontwikkeld. Over de voortgang is gerapporteerd dat de inventarisatie al voor 100% is gebeurd. De controles en analyses zullen met name in de tweede helft van 2024 plaats. Bij toezicht bezoeken is geconstateerd dat bij 2 van de 15 afgeronde controles het onderdeel ZZS niet in orde is. Bij deze bedrijven zijn veel ZZS aanwezig, maar ontbreekt een goed vermijdings- en reductieprogramma. Bij één van deze twee bedrijven bleken 166 verschillende ZZS aanwezig te zijn. Toezicht op ZZS en de reductie daarvan zal zich de komende tijd zeker verder ontwikkelen. Samen met aantal deelnemers wordt in een werkgroep een plan van aanpak opgesteld om hier uitvoering aan te geven. Beoogde afronding van het plan is eind 2024/begin 2025.

In 2024 is ook groothandels opgenomen in regionaal programma. Bij de 63 bedrijven die zijn bezocht blijkt bij 24 de opslag van gevaarlijke stoffen niet in orde.

In de tertaalrapportages is de voortgang van het uitvoeringsprogramma op de schaal van de deelnemer beschreven. Gedurende het jaar vindt (waar nodig) overleg met de deelnemer(s) plaats of bijstelling nodig is. Voor de totale evaluatie wordt verwezen naar de betreffende stukken behorende bij de AB vergadering van 11 juli 2024 en 24 oktober 2024.

Conclusie

Door het meenemen van de overtreding en het gedrag als overtreder in de risicoanalyse worden de risico's ondervangen.

Intern is geconcludeerd dat het regionale programma te veel als lokaal programma wordt ingevuld. Er is geleerd dat themagericht/milieubelastende activiteitgericht plannen van het regionaal programma

waardevoller is dan branchegericht. Om verder te ontwikkelen, zou aan de voorkant eerst vastgelegd moeten worden wat er bereikt wil worden met het regionale thema, hoe we dit doel gaan bereiken (wat is het focuspunt van het toezicht) en wat gaan we ook aan kennis/data verkrijgen zodat we verder kunnen ontwikkelen en meten. In hoofdstuk 6 wordt hier verder op in gegaan.

5. Middelen en focus

Op basis van de begroting 2025 FUMO is het aantal productieve uren voor het primaire proces basistaken van de organisatie bepaald.

Tabel: De beschikbare productieve uren basistaken in 2025

	Beschikbare uren 2025
Reguleringstaken (vergunningen en meldingen)	39.345
Reguleringstaken niet locatie gebonden (vergunningen en meldingen asbest, bodem)	16.299
Actualisatie vergunningen	6.115
Toezicht locatie gebonden	39.700
Handhaving	5.658
Niet-locatie gebonden toezicht	10.731
Energietoezicht	1.870
Ketentoezicht	5.440
Collectieve taken	7.900

5.1 Focus in toezicht

Er zijn bedrijven, die een hoog risico hebben gescoord in de risicoanalyse. Het kan zo zijn, dat een bedrijf volcontinu produceert. Op jaar basis is zo een bedrijf 8760 uur per jaar actief. Op basis van de U&H-strategie komt de FUMO daar één keer per 2 jaar, als het geen IPPC-bedrijf is. Binnen het gegeven kengetal van gemiddeld 12 uur is het niet mogelijk om overal toezicht te houden op alle regels die gelden voor het uitvoeren van een activiteit/het voeren van een locatie. Het is dan van belang dat de FUMO toezicht houdt op aspecten, die het meest impact heeft op het milieu en de gezondheid.

Om inzicht te geven in waar de FUMO dan wel op let, is in bijlage 2 een tabel opgenomen. In de tabel is weergegeven voor de locatie gebonden taken per milieubelastende thema de focuspunten. Daarnaast zijn ZZS-inventarisatie (indien van toepassing), vergunningcheck, energiegegevens en mba inventarisatie als vaste focuspunt voor alle mba's aangewezen.

Een reguliere controle betekent niet dat alles wordt gecontroleerd, ook dan is vaak een keuze gemaakt van onderwerpen die opgepakt worden. Deze vorm van controle is wel uitgebreider dan een aspectcontrole. Bij een enkele branche zal gelet op het risico geen aspectcontrole plaatsvinden, alleen een reguliere controle. Voor het bepalen van deze focuspunten is aangesloten bij de risicoanalyse per branche/activiteit die onderdeel uitmaakt van de U&H-strategie Fryslân en bij de opgedane ervaringen van de toezichthouders.

Kantttekeningen bij het risicogericht werken

Het positieve gevolg van het risicogericht houden van toezicht is dat de FUMO zich kan concentreren op de 'belangrijkste' risico's in overeenstemming met de analyse uit de U&H-strategie, oftewel bezig kan zijn met de zaken waar het echt om gaat. De schaarse middelen als mensen en geld worden op een efficiënte manier ingezet.

Het risicogericht werken heeft echter ook tot gevolg dat de werkelijke uitvoering van een activiteit door een bedrijf of een organisatie die niet valt onder het risico gericht toezicht houden, slechter kan zijn dan verondersteld omdat zo hiervoor beschreven niet op alle aspecten wordt toegezien. Dit brengt risico's met zich mee op gebieden als hinder/leefbaarheid, volksgezondheid, flora en fauna, financiële veiligheid, economische veiligheid en de fysieke veiligheid. Daarnaast zorgt met name het uitvoeren van een aspectcontrole ervoor dat de FUMO over minder actuele informatie beschikt over een bedrijf/locatie die in het kader van het toekomstige omgevingsstelsel wel relevant zou kunnen zijn. Bijvoorbeeld voor het maken van omgevingsanalyses, die nodig zijn bij het opstellen van een omgevingsplan of een vergunning.

Sturen op datakwaliteit

Eén van de doelstellingen uit de U&H-strategie is '*Verbetering van de gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van basistaken optimaal kan functioneren*'.

In 2023 en 2024 is geïnvesteerd op de datakwaliteit. In de afstemming met deelnemers zijn de data in de systemen aangevuld. Met deze aanzet is een basis gelegd voor de volgende stappen die gezet moeten worden. De toekomstige opgaven worden benoemd in het Interbestuurlijk programma VTH (hierna: IBP) en zijn voor de FUMO voor een groot gedeelte uitgewerkt in de I-visie.

De opgaven die volgen uit de I-visie en het IBP geven richting voor de informatievoorziening. De komende jaren wordt vanuit de I-visie ingezet op metingen en rapportages die in toenemende mate meer kunnen zeggen over impact: wat resulteert in outcome sturing en verantwoording. Daarmee kunnen deelnemers nagaan wat de FUMO bijdraagt aan de maatschappelijk opgave, dan wel waar de FUMO nog beter kan worden ingezet. Dit houdt in dat er andere en meer gegevens vastgelegd moeten worden en dus dat systemen andere informatie moeten kunnen bevatten. Systemen staan niet meer op zichzelf: er zullen verbanden tussen verschillende systemen en data moeten worden gemaakt om aan deze vraag tegemoet te kunnen komen.

In de I-visie is een aanzet gegeven op welke wijze en welke middelen daarvoor nodig zijn. In 2024 is gestart met het opbouwen van een robuust I&A domein (spoor 5 van de I-visie). In 2025 wordt verder gebouwd aan dit spoor. Tegelijk wordt met het opbouwen van het I&A domein gewerkt aan sporen, die het primaire proces raken. Zo wordt in 2025 verder gewerkt aan het versterken van de datakwaliteit en vindt er inhoudelijke afstemming plaats (pilots) om gezamenlijk met de deelnemers te bepalen op welke impact (outcome) door de FUMO meer sturingsinformatie kan worden gegenereerd.

Daarnaast worden de contouren vanuit de doorontwikkeling vanuit het programma IBP ook in toenemende mate duidelijker. De verwachting is dat er landelijke voorschriften komen over de

uniformering van de mba's. In 2025 wordt hier een impactanalyse voor uitgevoerd. De uitkomsten van de impactanalyse zijn naar verwachting bepalend voor de inrichting van de systemen en de samen te stellen datasets.

Bij elke controle/toezicht bezoek wordt ook gekeken of de genoteerde milieubelastende activiteiten in het systeem aanwezig zijn op de locatie en/of er nog iets ontbreekt.

6. Uitvoeringsprogramma VTH Fryslân basistaken 2025

6.1 Regulering

De vergunningverlening, het beoordelen van meldingen en verwerkingen van informatieplichten zijn veelal vraag gestuurd. Het afhandelen hiervan is een continu proces. Dat geldt eveneens voor de aan de vergunningverlening gerelateerde juridische werkzaamheden (bezwaar en beroep). Het plannen van deze werkzaamheden is daarom niet mogelijk. De afhandeling van al deze vraag gestuurde producten vraagt om een flexibele wijze van organiseren (het kunnen inspelen op piekmomenten in het werkaanbod).

De FUMO behandelt vergunningaanvragen, meldingen, informatieplichten en verzoeken om maatwerk en gelijkwaardigheid binnen haar mandaat. De werkwijze bij het behandelen van verzoeken in het kader van de Omgevingswet, Omgevingsverordening en/of Omgevingsplan is opgenomen in de vigerende producten- en dienstencatalogus van de FUMO. Bij het proces van het behandelen van aanvragen worden de Friese ketensamenwerkingsafspraken gehanteerd.

Daarnaast zal er nader onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden van robuust vergunnen en risicogericht vergunningverlening.

6.2 Actualiseringsplicht

Voor het bevoegd gezag is het een wettelijke taak om regelmatig na te gaan of verleende omgevingsvergunningen (milieu) nog actueel zijn. Actualisatie van de vergunning is een basistaak en daarmee onderdeel van het takenpakket van de FUMO.

Bij actualisering houdt het bevoegd gezag de vergunningvoorschriften tegen het licht en kijkt of ze nog passend zijn. De vergunninghouder geeft op verzoek van het bevoegd gezag alle gegevens en documenten die nodig zijn voor de actualisering

Het bevoegd gezag is verplicht de vergunningvoorschriften te wijzigen als uit de controle blijkt dat er actualisering nodig is. Bij het aanpassen van de vergunningvoorschriften heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid om het gebruik van andere technieken voor te schrijven dan die waarover informatie is verstrekt bij de aanvraag. Het bevoegd gezag mag hier dus afwijken van de grondslag van de aanvraag.

Voor 2025 zijn de volgende actualisaties gepland:

Bevoegd gezag	Aantal	Reden
Achtkarspelen	2	Ferrometaalverwerkende industrie (BREF 2012), ouderdom basisvergunning
Dantumadiel	1	Toets vergunningplichtig
De Fryske Marren	2	Ouderdom basisvergunning
Harlingen	3	Voedingsmiddelen (BREF2019), oplosmiddelen (BREF 2020), ouderdom basisvergunning
Heerenveen	2	Voedingsmiddelen (BREF 2019), ouderdom basisvergunning
Leeuwarden	3	Non-ferrometalen (BREF 2016), slachthuizen (BREF 2019), ouderdom basisvergunning, check. Productiecapaciteit nodig
Noardeast Fryslân	2	Ouderdom basisvergunning, toetst vergunningplichtig
Opsterland	1	Ouderdom basisvergunning
Provincie	2	Grote stookinstallaties
Smallingerland	2	Voedingsmiddelen, ouderdom basisvergunning
Súdwest Fryslân	2	Voedingsmiddelen, ouderdom basisvergunning
Tytsjerksteradiel	1	Ouderdom basisvergunning
Waadhoeke	1	Voedingsmiddelen, ouderdom
Weststellingwerf	3	Ferrometaalverwerkende industrie, ouderdom basisvergunning

Dit zijn nog niet alle te programmeren aantallen.

Er zijn bedrijven die volgens het overgangsrecht behorende bij de Omgevingswet een tijdelijke vergunning voor twee jaar hebben gekregen. Binnen die twee jaar moet er voor de betreffende mba een nieuwe vergunning zijn aangevraagd en verleend. Het gaat voor zover ons bekend om de mba's:

- Opslagtank polyesterhars, ADR 5.1 of 8 < of gelijk aan 10 m3
- Opslagtank THT bij gasreducer- of meetstation
- Opslagtank halfzware olie tot en met 1,5 m3 bij landbouw- of glastuinbouwbedrijf, incl. loonbedrijven. Gaat om oude rechten uit de tijd van voor het Activiteitenbesluit
- Opslagtank PER tot en met 15 m3 bij textielreinigingsbedrijf
- Maken van vloeibare biobrandstof
- Maken van vloeibare gassen (luchtscheidingsfabriek)

Voor 2025 hebben we een zestal bedrijven binnen deze categorie geselecteerd en zijn er nog enkele onduidelijkheden ten tijde van het opstellen van dit uitvoeringsprogramma.

Het maken van een meerjarig uitvoeringsplan als gevolg op de vaststelling van het plan van aanpak in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 11 juli 2024, kost meer tijd. Bovengenoemde aantallen zijn een mooi begin om in 2025 te starten en om te bezien of de kengetallen en de wijze van actualiseren op juiste wijze vorm wordt gegeven en welke kwaliteiten de medewerkers benodigd hebben om deze werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

6.3 Toezicht niet locatie gebonden

Om een zo groot mogelijk effect te realiseren in relatie tot het gemeenschappelijke doel van een kwalitatief goede leefomgeving te bereiken, programmeert de FUMO op basis van een risicoanalyse. Ook het niet-locatie gebonden toezicht die voortvloeien uit meldingen wordt ingepland volgens een risicomatrix.

Activiteiten met bepaalde duur zijn slechts voor bepaalde tijd aan een locatie gebonden. Hieronder vallen in ieder geval activiteiten als asbestsaneringen, bodemsaneringen en ontgrondingen. Door hun tijdelijke karakter is het niet mogelijk om met vaste controlefrequenties in een meerjarenplanning te werken en daarom geldt een andere risicobenadering dan voor activiteiten met onbepaalde duur. Dit zijn streefcijfers. Het daadwerkelijk aantal meldingen dat binnenkomt in een jaar kan afwijken van de inschatting vooraf en kan aanleiding geven voor een andere inzet.

Bodem

De meldingen worden ingedeeld in drie risicocategorieën op basis van een beoordeling van de milieutechnische risico's én het gedrag van de uitvoerder.

De meldingen worden als volgt gecontroleerd:

- In de hoge risicocategorie: 100% van de gevallen wordt gecontroleerd,
- In de matige risicocategorie: 50% van de gevallen wordt gecontroleerd,
- In de lage risicocategorie in 10% van de gevallen wordt gecontroleerd.

Asbest

Het risico op vezelemissie op het moment dat niet wordt voldaan aan de wet- en regelgeving is dusdanig groot dat in verhouding een groot risico voor mens en milieu bestaat.

De meldingen worden ingedeeld in drie risicocategorieën op basis van de locatie, het gebruik van, de risicoklasse, de soort saneerder en het toezicht door derden.

De meldingen worden als volgt gecontroleerd:

- In de hoge risicocategorie: 100% van de gevallen wordt gecontroleerd,
- In de matige risicocategorie: 40% van de gevallen wordt gecontroleerd,
- In de lage risicocategorie: 7,5% van de gevallen wordt gecontroleerd.

Vrije veld toezicht

In tegenstelling tot zaken die voortvloeien uit meldingen, is er bij zaken die voortvloeien uit vrijeveld vaak geen melding of informatieplicht gedaan. Onderweg naar een melding ziet een toezichthouder ook veel andere bedrijven bodemactiviteiten verrichten. Vrijeveld geeft de toezichthouder de mogelijkheid om te controleren of deze zaken gemeld zijn of dat er hiervan een informatieplicht bekend is. Voor als na indiensttreding van de omgevingswet zien de toezichthouders dat er ook aannemers zijn die geen melding of informatieplicht hebben gedaan maar toch gewoon grond toepassen, opslaan of graven met alle risico's die daarbij gepaard zijn.

Zonder vrije veld zouden bedrijven die geen informatieplicht of melding gedaan hebben beloond worden omdat zij bijvoorbeeld geen rekening hoeven te houden met de 7 dagen wachttijd voor het beoordelen van de activiteit. Ook heeft het een preventieve werking

De grondwerkzaamheden waarbij grotere overtredingen (criminele activiteiten) plaatsvinden, zullen uiteraard niet gemeld worden. Er gebeurt veel meer in het veld dan wat de toezichthouders en beoordelaars meldingen binnenkrijgen. Extra vrije veld uren zorgen ervoor dat de toezichthouders tussen de reguliere controles door, tijd kunnen creëren om dit soort zaken (waarbij overtredingen worden begaan) op te sporen.

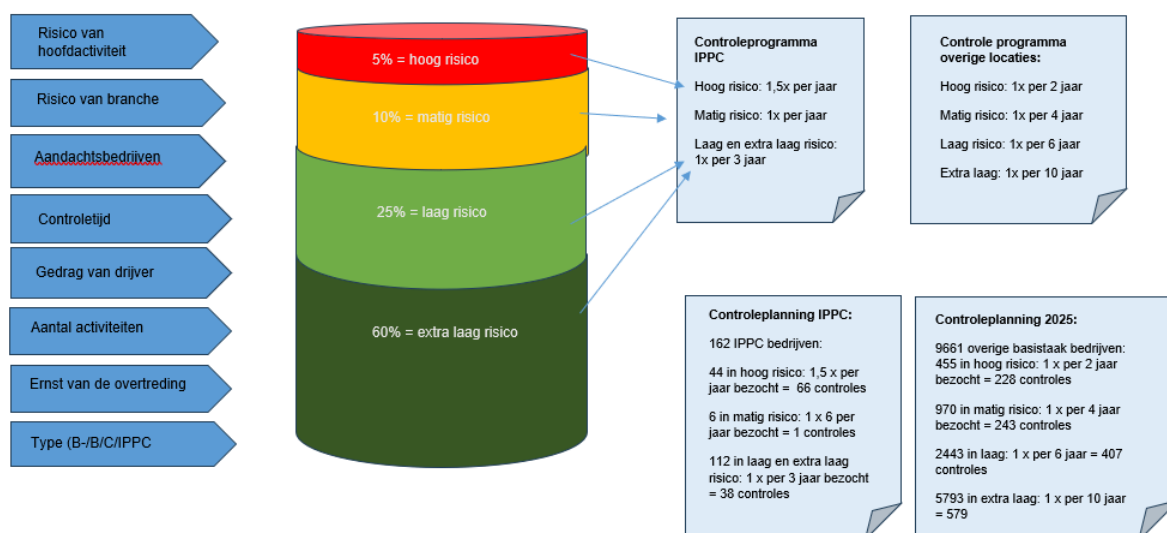
De toezichthouders zijn op verzoek van de deelnemers verantwoordelijk voor een gebied. Het vrije veld toezicht wordt gekoppeld aan gerichte controles naar aanleiding van meldingen. Het vrije veld toezicht zorgt daarmee dat er een level playing field bestaat en draagt bij aan de doelstelling van

deelnemers dat de kwaliteit van bodem en water niet verslechtert en ondermijnende activiteiten minder kans hebben.

6.4 Toezicht locatie gebonden

Locatie gebonden toezichtcontroles worden gedurende het betreffende jaar uitgevoerd. Deze worden op basis van een risicoanalyse geprogrammeerd op de 10 risico's die onderdeel uitmaken van U&H-strategie.

Schematisch ziet het er als volgt uit.

Wanneer in concrete situaties overtredingen worden geconstateerd die bestuurlijk en/of strafrechtelijk opvolging vereisen, zal de FUMO gebruikmaken van de interventiematrix uit de Landelijke Handhaving Strategie Omgevingswet (LHSO). Dit is ook in overeenstemming met de U&H strategie.

Het toezicht locatie gebonden bestaat uit een regionaal programma (alleen toezicht), een lokaal programma en een programma ketentoezicht.

Zoals in hoofdstuk 5 omschreven zijn er 39700 uren begroot voor toezicht locatie gebonden. Deze zijn als volgt uitgesplitst:

Onderwerp	Uren
Toezicht en handhaving	20.740
Hercontrole	7.384
Overig (klachten, informatieverzoeken, etc.)	11.576
Totaal	39.700

6.4.1 Regionaal programma (toezicht)

Een belangrijk uitgangspunt bij het regionaal programmeren is dat de 1-op-1 relatie tussen de uren die een gemeente inbrengt en de prestaties die de FUMO daarvoor levert, meer wordt losgelaten. Daar waar mogelijk houden we rekening met de spreiding van de inzet over de deelnemers. De gekozen thema's kunnen ertoe leiden, dat de ene deelnemer wat meer en de andere deelnemer wat minder prestaties ontvangt ten opzichte van zijn inbreng. In een volgend jaar kan de uitkomst anders zijn. Overeenkomstig het sturings- en financieringsmodel wordt het regionale deel van het programma regionaal verantwoord en er vindt jaarlijks een afrekening plaats naar rato van inbreng: als er een tekort is wordt die collectief naar rato opgevangen, als er een overschot is op de begroting wordt deze collectief naar rato verrekend. Het regionale uitvoeringsprogramma 2025 bevat thema's welke aansluiten bij de doelstellingen van de U&H-strategie.

Het regionale programma omvat voor 2025 de volgende thema's:

thema	aantal locaties	totaal uren
afvalwater	70	420
ZZS monstername 2024	40	400
Autodemontage	32	544
Vuurwerk	49	882
Glastuinbouw	15	375
E-MJV	43	860
Net niet Seveso	24	1248
Gasdetectie	41	328
Natte koeltorens	30	240
Luchtemissie (VOS)	30	300
Vrije veld toezicht	80	800
EV – propaantanks	50	200
Ballonvaart (Vullen van gasflessen)	15	120
Koudemiddelen	16	128
Totaal	535	6845

Het regionale programma omvat alleen toezichtstaken. Dit betekent dat de uren voor het regionale programma onderdeel zijn van de beschikbare uren voor regulier inrichting gebonden toezicht per gemeente en provincie. In 2025 omvat het regionale programma totaal afgerond op 6845 uur. Het percentage per gemeente ligt daarmee op ongeveer 33% van de totale uren.

De bedrijven per deelnemer welke vallen onder het regionale programma zijn nog niet bekend, wel de totaal aantal bedrijven binnen de deelnemers per thema. Dit heeft te maken met de nieuwe opzet, welke meer outcome gericht zal worden ingericht en welke meer recht doet aan de bedoeling van regionale uren. Naar aanleiding van de toekenning van bovenstaande uren zal een projectplan worden gemaakt, waarin duidelijk is omschreven wat het doel is van de bezoeken, welke data willen we vergaren en registreren, welk maatschappelijk doel willen we bereiken en wat gaan we als FUMO

zelf aan kennis vergaren. Het aantal bedrijven per deelnemer (bijlage 2), zal dan ook enkel de lokale bedrijven behelzen.

6.4.2 Lokaal programma

In de voorgaande paragraaf is het regionale programma uit één gezet. In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale programma's (lokale toezichtstaken). Aan de hand van de risicoanalyse behorende bij het U&H-strategie zijn de prioriteiten bepaald. De risicoanalyse is zwaarwegend gelet op de in het U&H-strategie voorgestane risicogerichte aanpak. In onvoorziene situaties die acuut aandacht behoeven en die zich ad hoc lopende het jaar voordoen, is het mogelijk om de uren die besteed worden aan het lokale programma uit te ruilen. Uiteraard zal dit gaan in overleg. Een deelnemer kan ook altijd aangeven of zij een hoger ambitieniveau wenst dan het gezamenlijk vastgestelde minimumniveau. Zij kan dan ook vragen om meer basistaakbedrijven te bezoeken, dan nu is geprogrammeerd.

Het uitvoeringsprogramma 2025 omvat net als voorgaande jaren één geheel programma op aantallen die ter vaststelling wordt aangeboden. Voor verdere aantallen wordt verwezen naar bijlage 2.

6.5 Ketentoezicht

Ketentoezicht is een vorm van samenwerking waarin het maatschappelijke belang, of probleem, leidend is. Ketentoezicht is discipline- en organisatie overstijgend en richt zich op de aanwezige actoren in een 'keten'. Ketentoezicht richt zich op processen waar verschillende organisaties als schakels in een keten bij betrokken zijn (zoals bij afvalverwerking of asbestverwijdering). Met data- en informatieanalyse wordt aan de voorkant in beeld gebracht in welke schakels van de keten risicobedrijven actief zijn. Actieve samenwerking met ketenpartners om tot een goed beeld van de problematiek te komen is noodzakelijk voor een effectieve aanpak. Met een risicoanalyse wordt een interventiestrategie opgebouwd. Deze kan bestaan uit nader administratief en/of fysiek toezicht. Indien noodzakelijk komt er verdiept toezicht in de vorm van bijvoorbeeld financieel toezicht op de afvalstroom. Ketentoezicht is een van de basistaken van de Omgevingsdienst.

Opzet ketentoezicht

Het jaar 2024 is voor ketentoezicht binnen de FUMO een belangrijk overgangsjaar geweest. Waar ketentoezicht eerder bestond uit losse projecten binnen toezicht is er dit jaar gekeken naar hoe hier een professionaliseringsslag in gemaakt kan worden en hoe we kunnen komen tot de activiteiten die omschreven worden in de kwaliteitscriteria. Hierdoor is het zwaartepunt van het ketentoezicht uiteindelijk weggehaald bij de toezichthouder en is de werkwijze meer risicogericht en informatie gestuurd geworden door middel van de inzet van analisten. Het jaar 2025 zal in het teken staan van de verdere doorontwikkeling en het opzetten van een nog robuuster team van professionals.

Afstemming ketentoezicht in Noord-Nederland

Ketentoezicht kenmerkt zich vaak door ketens die provinciegrenzen overschrijden. De FUMO neemt voor haar deelnemers deel aan het noordelijk ketenoverleg (gebied Overijssel, Drenthe, Groningen en Fryslân), hier vindt de afstemming met de noordelijke handhavingpartners plaats. Daarnaast gaat de

FUMO in 2025 tenminste één ketenproject met de drie noordelijke omgevingsdiensten uitvoeren. Ook wordt in gezamenlijkheid een financieel-analist aangetrokken ten behoeve van de verdere professionalisering.

Programmering 2025

In 2025 is er een urenbegroting voor ketentoezicht van 5.440 uren. De beschikbare uren voor ketentoezicht zullen in 2025 verdeeld worden over twee analisten, twee toezichthouders, één met de 3 noordelijke omgevingsdiensten gedeelde financieel analist en één coördinator.

Voorheen was alles gericht op toezicht; dus puur gericht op controles. Met het enkel uitvoeren van controles voldoet de Fumo niet aan de activiteiten gesteld in de kwaliteitscriteria. We moeten ons richten op het inzichtelijk maken van risico's in de voor ketentoezicht relevante ketens op basis van verschillende analyses. Controles zullen we wel degelijk worden uitgevoerd, maar dan op het gebied van diepgaand administratief toezicht. Om daar de benodigde bedrijfsgegevens voor te verzamelen zal wel langs de betreffende bedrijven moeten worden gegaan om dat op te halen, maar verder zullen de bedrijfsbezoeken beperkt blijven.

De producten die we vanuit ketentoezicht volgend jaar op willen leveren, om meer te gaan voldoen aan de kwaliteitscriteria zijn:

- Barrièremodel metaalrecycling
- Tactische Analyse zonnepanelen (3 Noordelijke OD-en)
- Analyse acceptatiebeleid gemeentewerven
- Operationele analyses en administratief toezicht n.a.v. de Top X Bodem (2024)
- Asbestdashboard
- Catalogus ketentoezicht
- Eventuele afronding van projecten uit 2024

Eén van de lopende projecten is het containerproject. Een project dat onder de vlag van ketentoezicht bedacht en gestart is. Hier worden mooie resultaten behaald door middel van achteruit rechenen of er mogelijk illegaal asbest gesaneerd is. Dit is een project wat al een aantal jaar loopt. Komend jaar zal erop gericht zijn om de kennis en de ervaring, die is opgedaan, over te dragen aan het reguliere proces. In de nieuwe kwaliteitscriteria moet er namelijk ook ruimte vrijgemaakt worden bij regulier toezicht om de 'adviezen' van ketentoezicht op te volgen.

Daarnaast wordt er 30% vrije inzet berekend in de uren zodat er geacteerd kan worden op signalen vanuit toezicht, RIEC en bevoegde gezagen in de vorm van een operationele analyse of (diepgaand) administratief toezicht

Uiteraard zal ook nog tijd geïnvesteerd worden in het scheppen van verdere randvoorwaarden om ketentoezicht naar een hoger niveau te brengen. Hierbij moet gedacht worden aan:

- Zorgen dat de datakwaliteit verbetert zodat er meer relevante gegevens uit het bedrijfssysteem gehaald kunnen worden die als input kunnen dienen voor de analyses.
- Zorgen dat we meedenken met ICT en de procesbegeleiders over het informatie gestuurd handhaven en risicogericht werken zodat we ook meer input kunnen leveren voor toezicht op basis van de analyses die we doen.

- Zorgen dat het ketennetwerk solide is zodat we gebruik kunnen maken van expertise van ketenpartners.
- Zorgen dat de uren op FTE weggezet gaan worden en niet op project. Wat wij doen zijn geen projecten. We maken analyses en doen DAT onderzoek. Dat zijn specialismes waar mensen op moeten die dat aankunnen en snappen wat ze daarvoor moeten doen.
- Zorgen dat de uren dusdanig ingezet kunnen worden dat de medewerkers minimaal twee dagen in de week bezig kunnen zijn met ketentoezicht. Volgens de kwaliteitscriteria zouden dat er 900 uur per persoon moeten zijn. Of we dat volgend jaar al halen weet ik niet, maar dat is wel de ambitie voor 2026.

6.6 Werkgebonden personenmobiliteit

Als een organisatie 100 of meer werknemers heeft, is deze vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van haar medewerkers. Zie ook voor een verdere toelichting hoofdstuk 3.

In Friesland zijn op basis van de laatste gegevens (juli 2024) van het RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) 241 werkgevers met 100 of meer werknemers. De FUMO heeft niet inzichtelijk welke bedrijven dit zijn en waar ze zijn gevestigd. In 2025 en 2026 lijkt de taak nog beperkt te zijn omdat alleen vastgesteld moet worden of bedrijven en organisaties voldaan hebben aan de rapportageverplichting, dan wel of zij voldoen aan de criteria voor uitzondering van de verplichting.

Er wordt volgens het AB besluit van 24 oktober 2024 rekening gehouden met een taakomvang van 250 uur voor geheel Friesland.

6.7 Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Het thema zeer zorgwekkende stoffen is als één van de ontwikkelingen benoemd, welke van invloed zijn op de programmering van regulering en toezicht. De werkzaamheden welke onder dit project vallen, zullen ook in aantallen al terug te vinden zijn in toezicht en in de uren regulering. In het kader van outcome gericht, belangrijk thema, geven wij een doorkijk naar wat er mag worden verwacht op dit thema.

Uiteindelijk willen we bereiken, dat er een eerste inzicht is in de Friese situatie, welke bedrijven hebben ZZS in huis en wat en hoe hoog zijn de emissies van ZZS. Intern zijn de toezichthouders voorzien van kennis en kunde om ZZS te herkennen en te duiden. Verder zullen de specialisten binnen de FUMO op- en begeleid worden in het beoordelen van een vermijdings- en reductieprogramma, wat de bedrijven moeten indienen en het daarbij op te stellen adviesmemo.

Om deze stip op de horizon te bereiken, zal in 2025 het volgende worden gedaan:

Om een goed beeld te krijgen van de soorten ZZS en de verspreiding zal bij elke controle het veiligheidsinformatieblad worden opgevraagd en gescreend op de aanwezigheid van ZZS. Door dit als focuspunt op te nemen zal dit binnen het reguliere kengetal kunnen worden opgepakt.

Afhankelijk van een vergunningplichtige MBA en de emissie van ZZS naar lucht of water moeten deze bedrijven een VRP aanleveren. Van de 10.000 bedrijven is ongeveer 2,5 % vergunningplichtig voor

een aangewezen MBA. Dit betekent dat op jaarbasis 50 bedrijven inzage (informatieplicht) moeten geven in de emissies van ZZS en een vermijdings- en reductieprogramma moeten opstellen.

In overleg met het Wetterskip zal ook bij de geselecteerde bedrijven afvalwatermonsters worden genomen. Deze monsters worden geanalyseerd door het Wetterskip.

Daarnaast wordt er geïnvesteerd in kennis en kunde, in huis en in samenwerking met de ODG en de ODD. Voorts neemt de Fumo deel aan de ontwikkelingen over de kennisinfrastructuur VTH Milieu, welke ontwikkelingen worden geïnitieerd en geleid door Omgevingsdienst NL. Met een betere kennisinfrastructuur kan informatie beter worden gedeeld en wordt de kwaliteit van kennis verhoogd, wat ten goede komt aan het thema ZZS.

6.8 Energiebesparingstoezicht

Vanaf 1 januari 2025 dient de FUMO naast de huidige basistaak bedrijven, voor alle type A en B inrichtingen de toezicht- en handhavingstaken op het gebied van energiebesparende maatregelen moet gaan uitvoeren.

Voor de berekening van de omvang worden de kengetallen van de werkgroep financiën gehanteerd (in het kader van Project 24): te weten: B- (min) bedrijven controle 8 uur en hercontrole 4 uren en percentage hercontrole 60 %. Per bedrijf wordt dus gerekend met een totaal kengetal (dus integrale controle + hercontrole bij 60% van de integraal gecontroleerde bedrijven) van 10,4 uren. Bij een energiecontrole worden alle bedrijfsonderdelen en activiteiten op het energie-aspect gecontroleerd. Daardoor heeft een energiecontrole de omvang en tijdsbesteding van een integrale controle in plaats van een aspect-controle.

In de werkgroep Project 25 is besloten om de aantallen zoals die in de begroting 2025 voor energietoezicht bij type A en type Bmin bedrijven volledig te programmeren. Bedrijven in deze categorie worden 1x per 16 jaar bezocht. Deze bezoekersfrequentie is besloten in het AB van 6 april 2023 en bekrachtigd in het AB van 19 oktober 2023.

Bevoegd gezag	Uren energietoezicht	Aantal bedrijven
Achtkarspelen	54,7	5
Ameland	28,4	2
Dantumadiel	28,4	2
De Fryske Marren	172,8	16
Harlingen	48,1	4
Heerenveen	172,8	17
Leeuwarden	308,4	30
Noard-East Fryslân	142,2	14
Ooststellingwerf	91,9	9
Opsterland	85,3	8
Schiermonnikoog	6,6	6
Smallingerland	144,4	13
Súdwest-Fryslân	280	26
Terschelling	30,6	3

Tytsjerksteradiel	63,4	6
Vlieland	8,7	1
Waadhoeke	124,7	12
Weststellingwerf	78,7	7
Totaal	1870,1	181

7. Programma collectieve taken

In de begroting FUMO 2025 is een aantal uren voor collectieve taken opgenomen. Collectieve taken zijn taken waarvoor in principe alle deelnemers opdrachtgever zijn, waar alle deelnemers in bepaalde mate belang hebben bij de uitvoering van de taken en die niet of nauwelijks toe te wijzen zijn aan individuele deelnemers. Het zijn geen basistaken, maar de taken komen wel ten goede aan de uitvoering van de basistaken. In de begroting 2025 zijn 7.200 uren voor de collectieve taken opgenomen.

Boa-coördinatie

De boa-coördinator is tot de (volledige) evaluatie bij de FUMO ondergebracht. In het najaar van 2024 wordt de functionele Boa-structuur, waaronder de boa-coördinator, geëvalueerd. De bevindingen uit de evaluatie zullen worden betrokken bij een besluit over de voortzetting van de boa-coördinatie, al dan niet in aangepaste vorm. Het betreft hier de uitvoering van een collectieve taak.

Activiteit	Uren	Toelichting
Majeure vraagstukken, (kennis)ontwikkelingen, en innovatie Deelname aan (landelijke en regionale) overleggen	450	Bijdrage leveren aan majeure vraagstukken, (kennis)ontwikkelingen, innovatie en modernisering VTH. Deelname aan landelijk en regionaal netwerk draagt bij aan kennisontwikkeling, uniforme implementatie nieuwe wetgeving en uniforme aanpak van VTH-vraagstukken in Nederland. Het gaat bijvoorbeeld om: • Vakberaad ODNL en daaronder hangende werkgroepen. Deelname t.b.v. advisering deelnemers over 'grens overstijgende' vraagstukken, zoals energie en circulariteit, ZZS. • Landelijk overleg informatie gestuurd handhaven • Landelijk overleg VTH Energie • Fries VTH-overleg: advisering FUMO-gerelateerde onderwerpen en werkgroepen die hieruit voortkomen • Landelijke overleggen bodem • Landelijke werkgroep LRSO (redactie vergunningvoorschriften).
Kennisuitwisseling en kennisoverdracht	190	Organiseren van kennisbijeenkomsten door FUMO. Doel: actief informeren deelnemers over nieuwe wetgeving, landelijke ontwikkelingen waaronder: • jaarlijkse juristendag • jaarlijkse Actiedag LHS • inhoudelijke onderwerpen (bijvoorbeeld externe veiligheid). Netwerkdag Handhaving wordt door provincie betaald.
Actualiseringsplicht	50	Voor sommige omgevingsvergunningen geldt een actualiseringsplicht. Deze houdt in dat het bevoegd gezag regelmatig moet controleren of de milieuvoorschriften van de vergunning nog toereikend zijn, gezien de ontwikkelingen op milieugebied. Komend jaar wil de FUMO uitvoering geven aan het plan van aanpak. Deze uren zijn bedoeld voor het monitoren en bespreken van de prioritering tussen de diverse clusters.

Activiteit	Uren	Toelichting
Zeer Zorgwekkende Stoffen	400	Om uitvoering te geven aan de problematiek ZZS is coördinatie/afstemming/kennisontwikkeling buiten dossierniveau noodzakelijk.
IBP VTH pijler 1 t/m 6	185	De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen en de rapporten van de Algemene Rekenkamer hebben een breed gevoeld besef van urgentie laten ontstaan bij Rijk (IenW/ILT, JenV/OM en BZK), IPO, VNG en Omgevingsdienst NL dat het VTH-stelsel versterkt moet worden. Deze partijen kiezen er bewust voor om samen aan de slag te gaan in het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP). De te ontwikkelen producten kosten tijd.
Beheer en aanpassing risicomodel behorende bij U&H-strategie	50	Het risicomodel behorende bij de U&H-strategie moet beheerd worden: - bijhouden en analyseren - aanpassing risicoanalyse aan Omgevingswet
Digitale checklist	50	Beheer van de digitale checklists - bijhouden/wijzigingen doorvoeren/controleren
Programmavorming en -monitoring m.b.v. data- en informatiesturing.	1200	Deze uren zijn bedoeld voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma VTH Fryslân basistaken, herijken brancheplannen en monitoring.
Innovatie	150	Voor komend jaar heeft de afdeling T&H € 100.000 ter beschikking om te onderzoeken waar efficiency kan worden behaald. Elke pilot heeft inzet benodigd vanuit het primair proces.
boa-coördinatie	700	zie hierboven
Milieualarmnummer	100	Algemene piket werkzaamheden zoals registraties bijhouden, overleggen, coördinatie piket, bijwerken instructies, bedrijfsmemo's en roosters (ureninschatting o.b.v. ervaringen). De bereikbaarheidsvergoeding (consignatie) is verwerkt in loonkosten piketmedewerkers. Callcenter wordt betaald door provincie.
Omgevingswet	950	Uren om de invoering te monitoren en te evalueren qua inhoud en qua werkprocessen.
Inwerkuren	2.000	Uren ingevolge de kadernota 2025-2029
Beheer inrichtingenbestand	1.425	Met de overdracht van de aanvullende milieubelastende activiteiten, krijgt FUMO ook de taak erbij om het inrichtingenbestand actueel te houden. Voor het beheer van het huidige inrichtingenbestand van 3.600 bedrijven heeft FUMO 500 uur beschikbaar in de collectieve taken (AB, 21 april 2021). Het voorstel is om dezelfde verhouding aan te houden. Uitgaande van ca. 6.700 nieuwe bedrijven komt de aanvullend benodigde inzet uit op afgerond 925 uur.
Totaal	7.900	

8. Monitoring, voortgang en evaluatie

Vanaf 1 januari 2024 gelden de regels uit het Omgevingsbesluit. In afdeling 13.2 zijn artikelen opgenomen ter kwaliteitsbevordering en afstemming inzake de uitvoering en handhaving. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5 van het Omgevingsbesluit, rapporteren jaarlijks over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelen, bedoeld in het eerste lid van dat artikel.

Registratie en monitoring

Om verantwoording te kunnen afleggen over de inspanningen en resultaten zijn verschillende gegevens nodig. Een goede registratie van de activiteiten is dan ook erg belangrijk. Ook in 2024 zal gewerkt worden aan het verbeteren van onze informatiepositie. Dit doen wij onder andere door te komen tot een samenhangend informatieplan.

Bij de registratie van werkzaamheden wordt met name gebruik gemaakt van het zaakstelsel van Stadsbeheer (LEEF). Zowel de vergunningverleners als de toezichthouders registreren hierin. De vergunningprocedure wordt hierin in zijn geheel doorlopen, compleet met alle documenten. Daarnaast maken de toezichthouders zoveel mogelijk gebruik van digitale checklists.

Voor het uitwisselen van gegevens tussen de deelnemers en de FUMO over bedrijven/activiteiten wordt de Portal gebruikt. Het is nog steeds lastig om betrouwbare gegevens hieruit te verkrijgen. Dit blijft een aandachtspunt voor beide partijen. De Boa's verwerken de gegevens van de uitgeschreven strafbeschikkingen in de transactiemodule van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Het CJIB verstrekt jaarlijks een overzicht van de strafbeschikkingen en processen verbaal die door de Boa's zijn uitgevaardigd.

Evaluatie

Vanuit het MT wordt de voortgang op de gehele uitvoering van het uitvoeringsprogramma gestuurd. Maandelijks worden (uren)rapportages opgesteld, zodat tijdig bijgestuurd kan worden. In de tertiaalrapportages zal de voortgang van het uitvoeringsprogramma op individueel deelnemer niveau worden opgenomen. Tussentijds wordt waar nodig met de deelnemers overlegd waar en hoe bijstelling nodig is. Door middel van een (beknopte) halfjaarrapportage worden de deelnemers op de hoogte gesteld van de (inhoudelijke) voortgang van het uitvoeringsprogramma.

In het voorjaar volgt een (beknopt) jaarverslag waarin de FUMO verantwoording aflegt aan het bestuur van de FUMO en de deelnemers over de uitvoering van de VTH-taken. In dit verslag wordt gerapporteerd over de in het uitvoeringsprogramma geplande en werkelijk uitgevoerde activiteiten. Ook wordt in dit verslag het gehanteerde beleid geëvalueerd, waarbij met name beoordeeld wordt in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de doelstellingen. Hiermee wordt de beleidscyclus van de BIG-8 gesloten. Daarnaast wordt het jaarverslag ter informatie

aan de externe partners gestuurd. Het jaarverslag wordt ook naar de provincie Fryslân gestuurd in het kader van het Interbestuurlijke Toezicht.

Bijlage 1 Focuspunten locatie gebonden toezicht

Bedrijfstak	Mba	Focus aspectcontrole 2025	Focus reguliere controle
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Bouwbedrijf, installatiebedrijf, grondbouwbedrijf, wegbouwbedrijf en waterbouwbedrijf, schildersbedrijf	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Handelingen met bedrijfsafval of gevaarlijk afval voorafgaand aan inzameling of afgifte Opslaan van goederen	Geen, dit betekent dat op alle mba's toezicht wordt uitgevoerd.
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Chemische wasserij	Geen aspectcontroles	Geen
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Crematorium	Geen aspectcontroles	Geen
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Laboratorium	Geen aspectcontroles	Geen
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Onderhoud van de openbare ruimte	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Handelingen met bedrijfsafval of gevaarlijk afval voorafgaand aan inzameling of afgifte Opslaan van goederen	Geen
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Repareren en verhuren van gemotoriseerde werktuigen	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Onderhouden en repareren van verbrandingsmotoren, gemotoriseerde voertuigen, vliegtuigen, vaartuigen of werktuigen Kleinschalig tanken Grootschalig tanken Specifiek verzoek vanuit de deelnemers: afgewerkte olie afvoer. Mogelijke verbranding in stookinstallaties.	Geen
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Voorziening voor brandoefening	Geen aspectcontroles	Geen
Dienstverlening, onderwijs en zorg	Ziekenhuis	Geen aspectcontroles	Geen
Transport en logistiek	Autobergingsbedrijf en pechhulp	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Onderhouden en repareren van verbrandingsmotoren, gemotoriseerde	Geen

Bedrijfstak	Mba	Focus aspectcontrole 2025	Focus reguliere controle
		voertuigen, vliegtuigen, vaartuigen of werkvoertuigen	
Transport en logistiek	Brandstoffenhandel en tankopslagbedrijven	Geen aspectcontroles	Gasdetectiecamera Opslagtank voor vloeistoffen
Transport en logistiek	Garage, autoschadeherstelbedrijf, autowasstraat en carrosseriebouw	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Reinigen, lijmen en coaten van diverse materialen Onderhouden en repareren van verbrandingsmotoren, gemotoriseerde voertuigen, vliegtuigen, vaartuigen of werktuigen Wasstraat of wasplaats	Geen focuspunten Afgewerkte olie Lozingen
Transport en logistiek	Motorrevisiebedrijf	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Onderhouden en repareren van verbrandingsmotoren, gemotoriseerde voertuigen, vliegtuigen, vaartuigen of werktuigen	Opslagtank voor vloeistoffen Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Stralen van metalen Mechanisch en thermisch bewerken van metalen Onderhouden en repareren van verbrandingsmotoren, gemotoriseerde voertuigen, vliegtuigen, vaartuigen of werktuigen ZZS (bij vergunningplichtige activiteiten) Specifiek verzoek vanuit de deelnemers: afgewerkte olie afvoer. Mogelijke verbranding in stookinstallaties. Lozingen
Transport en logistiek	Onderhoudswerkplaats voor autobus, trein, tram of metro	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking	Geen
Transport en logistiek	Opslag- en transportbedrijf, groothandel en containerterminal	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Kleinschalig tanken Grootschalig tanken Opslaan van goederen Koelingen	Geen
Transport en logistiek	Reinigen van opslagtanks, verpakkingen, voertuigen of containers voor gevaarlijke stoffen	Geen aspectcontroles	Geen Lozingen ZZS
Transport en logistiek	Tankplaats voor schepen	Geen aspectcontroles	Geen
Transport en logistiek	Tankstations	Geen aspectcontroles	Geen Lozingen
Transport en logistiek	Spoorwegemplacements	Geen aspectcontroles	Geen
Nutssector en industrie	Behandelen, regelen en meten van aardgas	Gasdetectie	Geen focuspunten Gasdetectie
Nutssector en industrie	Buisleidingen	Geen aspectcontroles	Geen
Nutssector en industrie	Chemische producten industrie	Oplosmiddeleninstallatie	Opslagtank voor gassen Opslagtank voor vloeistoffen

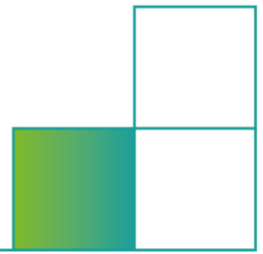
Bedrijfstak	Mba	Focus aspectcontrole 2025	Focus reguliere controle
			Opslag van gevaarlijke stoffen in verpakkingen Oppervlaktebehandeling met oplosmiddelen IPPC Laboratorium Oplosmiddeleninstallatie Zeer Zorgwekkende Stoffen (bij vergunningplichtige activiteiten) Emissies in de lucht (bij vergunningplichtige activiteiten) Monstername afvalwater
Nutssector en industrie	Drinkwaterbedrijf	Geen aspectcontroles	Geen
Nutssector en industrie	Grafische industrie	Geen aspectcontroles	Geen
Nutssector en industrie	Maken van materialen, eindproducten of halffabricaten	een stookinstallatie met een nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 400 kW een koelinstallatie met meer dan 300 kg koudemiddel een oplosmiddeleninstallatie	Geen
Nutssector en industrie	Metaalproductenindustrie	Opslag verpakte gevaarlijke stoffen Aanbrengen van lagen op metalen Lassen van metalen Reinigen, lijmen en coaten van diverse materialen	Geen
Nutssector en industrie	Minerale producten industrie	Geen aspectcontroles	Geen
Nutssector en industrie	Papier-, hout, textiel, en leerindustrie	Mechanisch bewerken van diverse materialen Reinigen, lijmen en coaten van diverse materialen	Geen focuspunten Afval Lozingen papier, textiel en leer
Nutssector en industrie	Rubber, en kunststofindustrie	Geen aspectcontroles	Geen
Nutssector en industrie	Scheepswerven	Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking Reinigen, lijmen en coaten van diverse materialen	Geen focuspunten Monstername afvalwater
Nutssector en industrie	Voedingsmiddelenindustrie	Afvalwater	Afvalwater Stookinstallatie (meer dan 100kW) Stookinstallatie (minder dan 100kW niet gas gestookt) Koelinstallatie Emissies in de lucht (bij vergunningplichtige activiteiten)
Afvalbeheer	Autodemontage- en tweewielerdemontagebedrijven	Specifiek verzoek vanuit de deelnemers: afgewerkte olie afvoer. Mogelijke verbranding in stookinstallaties.	Opslagtank voor vloeistoffen Opslag verpakte gevaarlijke stoffen Autodemontage en tweewielerdemontage

Bedrijfstak	Mba	Focus aspectcontrole 2025	Focus reguliere controle
			Specifiek verzoek vanuit de deelnemers: afgewerkte olie afvoer. Mogelijke verbranding in stookinstallaties.
Afvalbeheer	Grondbank en grondreinigingsbedrijf	Geen aspectcontroles	Geen focuspunten, combi met bodem
Afvalbeheer	Kringloopbedrijf en bedrijf voor reparatie van gebruikte producten	Specifiek verzoek vanuit de deelnemers: wit- en bruingoed	Geen
Afvalbeheer	Metaalrecyclingbedrijven	Geen aspectcontroles Geen ZZS inventarisatie Wit en bruingoed	Geen focuspunten Geen ZZS inventarisatie Afvalwatermonsters Wit- en bruingoed
Afvalbeheer	Milieustraten	Geen aspectcontroles	Geen
Afvalbeheer	Recyclingbedrijven voor papier, karton, textiel, glas, hout of puin	Geen aspectcontroles	Geen
Afvalbeheer	Rubber- en kunststofrecyclingbedrijven	Geen aspectcontroles	Geen
Afvalbeheer	Verwerken van bedrijfsafvalstoffen of gevaarlijke stoffen	Wit- en bruingoed	Geen
Afvalbeheer	Zuivering technische werken (RWZI)	Geen aspectcontroles	Geen
Agrarische sector	Agrarisch loonwerkbedrijf	Opslagtank voor vloeistoffen Opslaan gevaarlijke stoffen in verpakking Kleinschalig tanken Grootschalig tanken	Geen
Agrarische sector	Bedrijf voor mestbehandeling	Geen aspectcontroles	Geen Gasdetectie
Agrarische sector	Bedrijf voor telen en kweken van waterplanten of -dieren	Geen aspectcontroles	Geen
Agrarische sector	Glastuinbouw	Geen aspectcontroles	Stookinstallatie (meer dan 100kW) Stookinstallatie (minder dan 100kW niet gas gestookt) Koelinstallatie met kooldioxide, koolwaterstoffen of ammoniak Opslaan gevaarlijke stoffen in verpakking Opslaan van vaste minerale anorganische meststoffen Aanmaken en via vaste leidingen transporteren van gewasbeschermingsmiddelen, biociden of bladmeststoffen Assimilatiebelichting Drainwater of spoelwater van filters bij substraatteelt in een kas Overig afvalwater van kassen Bereiden van gietwater

Bedrijfstak	Mba	Focus aspectcontrole 2025	Focus reguliere controle
			F-gassen Afval Wm
Agrarische sector	Landbouwmechanisatiebedrijf	Onderhouden en repareren van verbrandingsmotoren en gemotoriseerde voertuigen, vliegtuigen, vaartuigen of werkvoertuigen	Geen
Agrarische sector	Telen van gewassen in de openlucht	Koelinstallatie met kooldioxide, koolwaterstoffen of ammoniak Opslaan gevaarlijke stoffen in verpakking Kleinschalig tanken Grootschalig tanken	Geen
Agrarische sector	Telen van gewassen in een gebouw	Geen aspectcontroles	Geen
Agrarische sector	Veehouderij intensief	Geen aspectcontroles bij type c inrichting. F-gassen Kleinschalig tanken Opslaan van vaste mest, champost of dikke fractie Opslaan van kuilvoer of vaste bijvoedermiddelen	Geen
Sport en recreatie	Autosport en motorsport, zoals crossterrein, racebaan of kartbaan	Geen aspectcontrole	Geen
Sport en recreatie	Jachthaven	Bunkerstation	Geen
Sport en recreatie	Schietbaan	Geen aspectcontrole	Geen
Sport en recreatie	Sneeuw- en ijsbaan	Geen aspectcontrole	Geen
Sport en recreatie	Zwembad	Geen aspectcontrole	Geen

Bijlage 2 Cijfers per deelnemer